

Consiliul Județean Harghita
Harghita Megye Tanácsa

HMTJ 25 /2015

Ikt. szám:1855/27.01.2015

JELENTÉS

Középiskolát végzett diákok helyzete - 2012-2013 -

Előterjesztő: Elemző Csoport

Referenciadokumentum:

Hargita Megye Tanfelügyelőségének jelentése a 2013-ban érettségizettek helyzetéről (Situația absolvenților de liceu 2013)

I. Előzmények, felvezető

Az oktatás fontos részét képezi a társadalom jövőjének megalapozásának. Romániában jelenleg 10 osztályt kötelező elvégezni, azonban az érettségi vizsgához továbbra is 12, esetenként 13 osztály elvégzésére van szükség. Az érettségi vizsga egy jelentős mérföldkő a diákok életében, kiváltképpen, ha tovább szeretnének tanulni, ugyanis az eredmény alapján nyernek felvételt a felsőoktatási képzésekre. A Hargita Megye Tanfelügyelősége felmérést készített a 2012 és 2013-as években érettségizett diákok számáról, Hargita megyében.

II. Főbb megállapítások

Az érettségizők a vizsga után három kategóriába sorolhatóak. Az elsőbe azok tartoznak, akik az érettségi után tovább tanulnak valamely felsőoktatási vagy posztliceális képzésben. A másodikba azok, akik valamilyen munkát vállalnak, a harmadikba pedig a munkanélküliként nyilvántartott fiatalok tartoznak. A 2013-as évben összesen 3183 diák vizsgázott le.

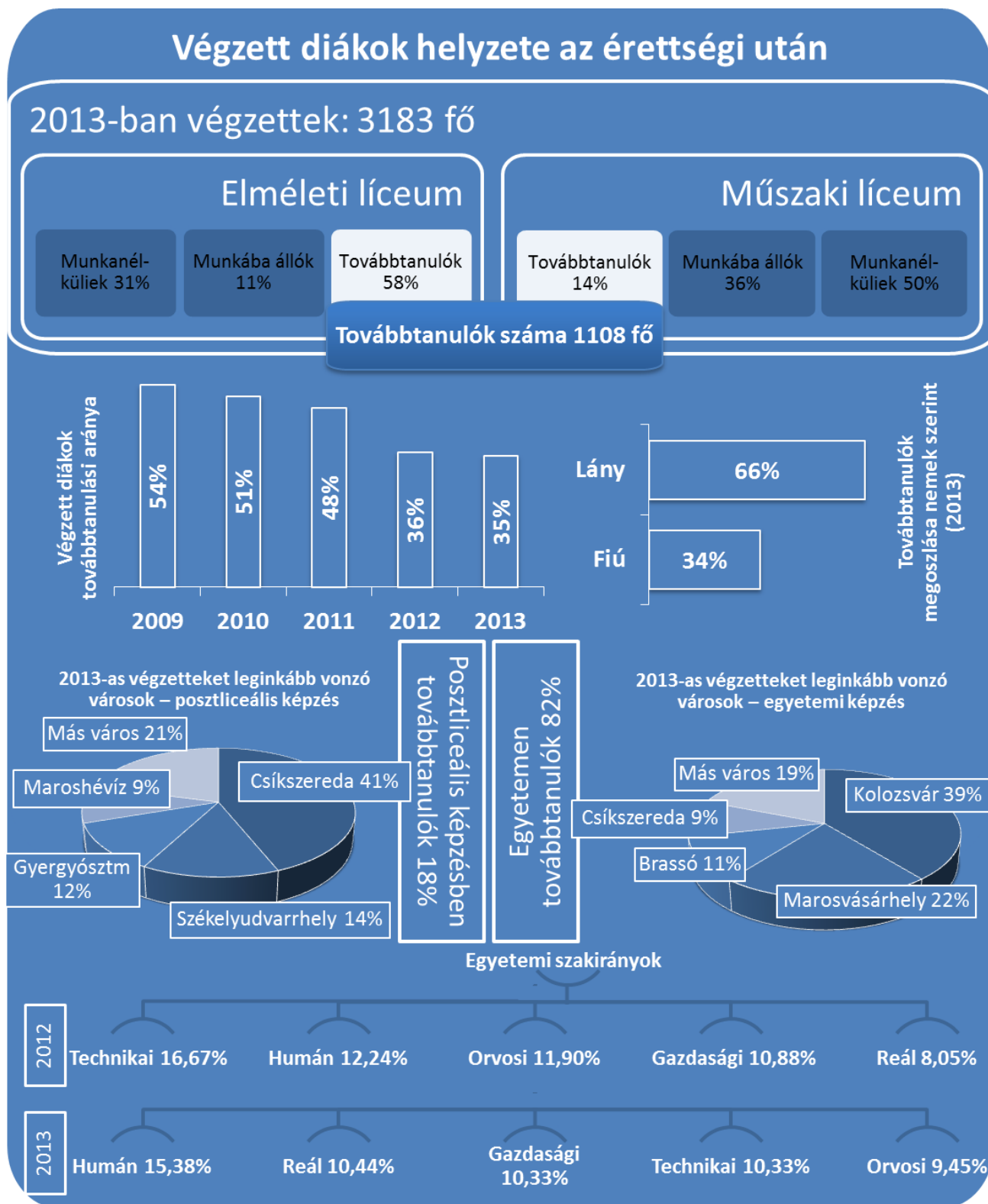
Oktatás

A középiskolát sikeresen befejezők közel 35%-a választotta a továbbtanulást. Ez 1018 diákot jelent, amely közel 5%-al kevesebb a 2012-es 1068 személyhez viszonyítva. Az adatokat vizsgálva megállapítható, hogy inkább az elméleti líceumok tanulói választják a továbbtanulást. A 38 vizsgált középiskolai intézményből 17 iskolát csoportosítottunk az elméleti líceum kategóriába. Az iskolák sikeresen vizsgázott tanulói átlagosan 58%-a folytatja tanulmányait felsőoktatásban. Ez közel 5 százalékponttal kevesebb a 2012-es 62,6%-hoz viszonyítva. A műszaki líceumot végzettek közül átlagosan alacsonyabb arányban folytatják tanulmányaikat. Ezen iskolák végzettei közül csupán 14%-a döntött a tanulás mellett jóval alul maradva az elméleti líceum végzettei mellett.

Az elmúlt években az érettségi vizsga után egyre kevesebben választották a továbbtanulás valamely formáját, a 2009-es több mint 50%, 2013-ra 35%-ra esett vissza. A korábbi években elkezdődött trend szerint a továbbtanulók számából egyre nagyobb arányt képviselnek a lányok. Míg 2011-ben, 55-45% lány-fiú arány állt fent, addig 2013-ban 66-34%-ra változott. Ezt alátámasztja az a megfigyelhető tény is, amely szerint a 2013-ban érettségizett fiúk közül csupán 24,82%-a (vagyis 374-en) tanulnak tovább szemben a lányokkal, akiknek 43,79%-uk (734-en) folytatják tanulmányaikat.

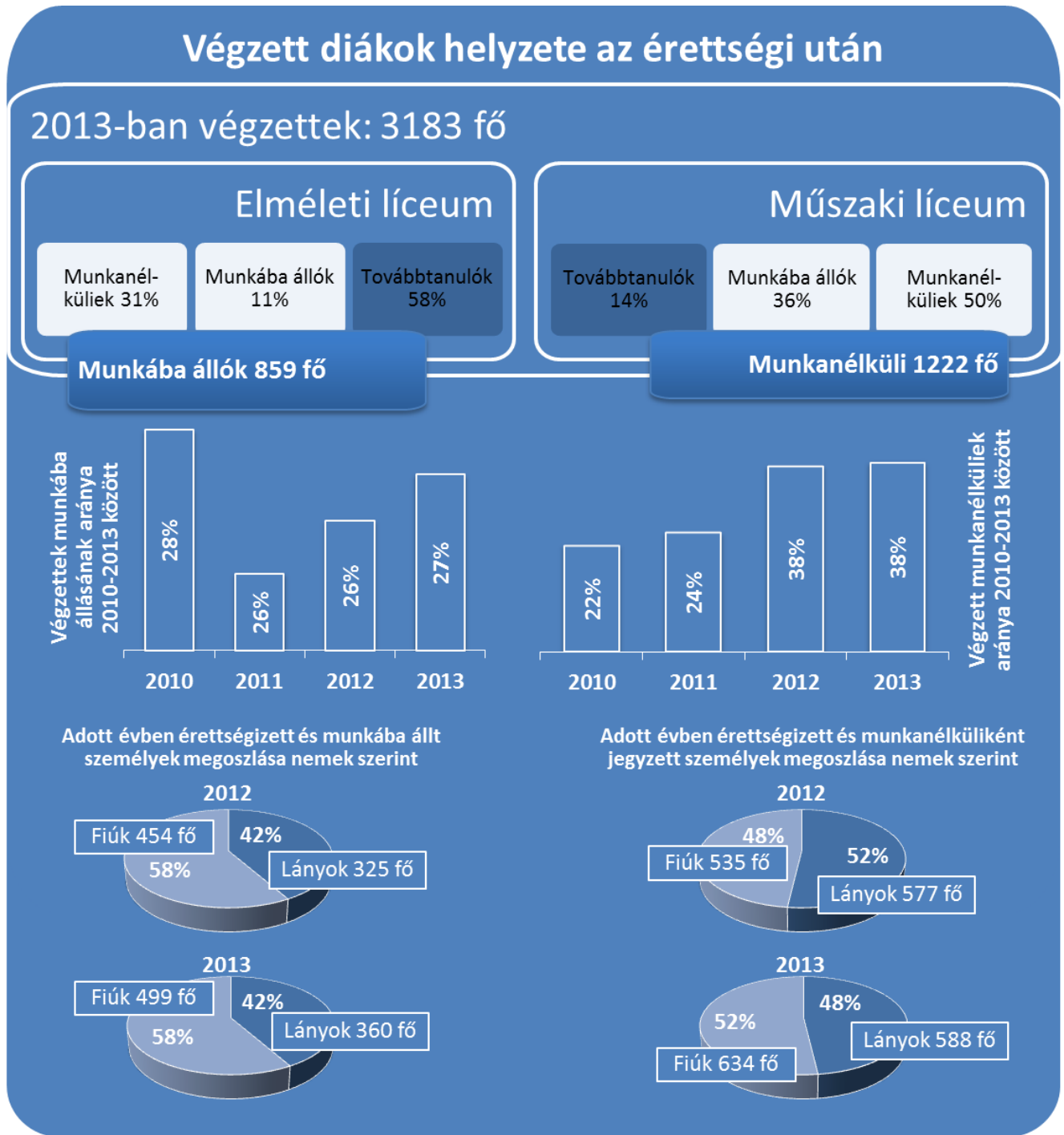
Az érettségi utáni oktatás formái közül az egyetemi vagy főiskolai képzéseket részesítik előnyben a továbbtanulók. A 2013-ban érettségizettek több mint 82%-a (910 személy) egyetemen, míg 18%-a (198 személy) posztliceális képzésben folytatja tanulmányait. A tanfelügyelőség adatai szerint, Hargita megyéből a legtöbb új egyetemistát Kolozsvár vonzotta, ezután következik Marosvásárhely és Brassó, majd a negyedik helyen Csíkszereda. A posztliceális képzést választók közül a legtöbben Csíkszeredát választják, ezután következik a sorban Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós és Maroshévíz.

A szakirány választásnál 2013-ban előnybe kerültek a humántudományok. Az egyetemen továbbtanulók több mint 15%-a választott ilyen szakirányt, szemben a műszaki tudományokkal, amelyekre mindössze 10%-uk jelentkezett.

1. ábra: Az érettségizett és továbbtanulók statisztikáinak áttekintése (saját szerkesztés, adatok forrása: Hargita Megye Tanfelügyelősége)

Munkaerőpiac

2. ábra: Az érettségizett és tanulmányaikat nem folytató személyek statisztikáinak áttekintése (saját szerkesztés, adatok forrása: Hargita Megye Tanfelügyelősége)

A középiskola után számos végzett dönt úgy, hogy nem folytatja tanulmányait. Ők a lehetőségekhez mérten vagy elhelyezkednek a munkaerőpiacon, vagy mint munkanélküli személyekként kerülnek nyilvántartásba.

2013-ban, a végzettek csupán 27%-a vállalt valamilyen munkát, 38%-uk viszont munkanélküli. Sajnos mind az elméleti, mind a műszaki líceumok végzetei között számos olyan személy van, aki nem tanul tovább, illetve nem is dolgozik. Azonban megfigyelhető, hogy a műszaki líceumot végzők magasabb aránya lesz munkanélküli, amelynek oka lehet a helyi felső szintű szakoktatás hiánya, illetve az alacsony, munkapiacra való elhelyezkedés lehetőségei. Egy középiskolai szinten elsajátított szakma gyakran nem elégséges ahhoz, hogy munkát találjanak, további tapasztalatokat, tudást kell szerezzenek a végzettek. Sajnos azonban ahhoz, hogy a kiválasztott szakmát tovább tanulják, egy nagyobb, egyetemi városba kell költözniük, amely viszont elsősorban anyagi megterheléssel jár, s így nem érhető el bárki számára.

III. Összefoglaló, következtetések

Az érettségizők jelentős hányada próbálkozik elhelyezkedni a munkapiacra. Meglepően magas arányról van szó, annak ellenére, hogy a mai egyetemi rendszerben az érettségi vizsga eredménye alapján lehet bekerülni. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy az elmúlt évek érettségi vizsga szintje komoly kihívást jelentett számos diák számára. Annak ellenére, hogy sikeresen vizsgáztak, mégis inkább a munkanélküli segílyt, vagy a munkahelyet választják. A választás okaiként feltehetően a bizonytalan jövő, a kilátástalanság állhat, és nem utolsósorban az egyetemmel járó anyagi kiadások előteremtésének nehézségei.

A munkába állók és sajnos a munkanélküliek többsége is elsősorban a műszaki líceumokból kerülnek ki. Az életszínvonal emelése érdekében felső szintű, magas színvonalú szakiskolára van szükség, helyi szinten megteremtve a lehetőséget arra, hogy a Hargita megyei diákok helyben, relatíve alacsony költségek mellett válhassanak szakemberekké.

Mint látható, nemcsak az oktatásra, hanem munkalehetőségre is szükség van. Akár helyi, akár országos vagy nemzetközi szinten fel lehet mérni, össze lehet gyűjteni a munkalehetőségeket. A gazdasági trendek, a hosszú távú előrejelzésekből meg lehet állapítani, milyen szakmákra lesz szükség a jövőben s ennek megfelelően kialakítani a képzéseket.

A jövőre tekintve nehéz lenne megmondani, hogyan alakul majd a diákok helyzete, tekintve, hogy az oktatási rendszer folyamatosan változásokon megy át, illetve a gazdasági szféra is folyamatos átalakuláson esik át.

Javaslatok további lépésekre:

- Mélyebb vizsgálat az érettségi előtt álló és frissen végzett diákok körében a jövőről való elképzelésükről. A továbbtanulási preferenciák feltérképezése.
- A helyi és regionális gazdasági előrejelzés készítése, a jövőbeni szakmák feltárása.
- Szükség van egy tervre, programra vagy stratégiára a szakoktatást illetően, amely rövid és hosszútávon nyújt egy tevékenységi tervet, egy irányt, a megyei szakmunkások képzésének és elhelyezkedésének elősegítése érdekében.
- A szakmunkásokat igénylő ágazatokban alapított vállalatok támogatása, munkahelyek teremtésének elősegítése.

ELJÁRÁS

Cím	Középiskolát végzett diákok helyzete - 2012-2013 -
Hivatkozás:	
Jogi alap:	
Stratégia / Program	Hargita Megye Ifjúsági Stratégiája 2008-2014
HMT határozat/elnöki rendelet száma és kelte:	
Illetékes struktúra:	Elemző Csoport
Végleges jelentés kelte:	27.01.2015
Korábbi jelentések a témában:	
A témában folytatott konzultáció:	Az Elemző Csoport honlapja http://elemzo.hargitamegye.ro/kozepiskolat-vegzett-diakok-helyzete-2012-2013/